

Nederlandse Mededingingsautoriteit

Aan

Novio NV

T.a.v. dhr. M.P.J van Lokven

Postbus 117

6500 AC Nijmegen

Datum Uw kenmerk Ons kenmerk

WE/ 2197 200006/ 6.B401

Onderwerp

Toezicht op naleving artikel 69 Wp2000 door Novio NV

Geachte heer Van Lokven,

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (hierna: NMa) is op grond van artikel 87, vierde lid van de Wet personenvervoer 2000 (hierna: Wp2000) belast met het toezicht op artikel 69, eerste en vijfde lid¹. Dit toezicht is ondergebracht bij de Vervoerkamer (in oprichting).

In het kader van dit toezicht heeft op 8 maart 2002 een kennismakingsgesprek tussen u en de Vervoerkamer plaatsgevonden. Op 11 april 2002 heeft de NMa Novio NV (hierna: Novio) een brief gestuurd met daarin het verzoek om informatie te verschaffen over de onderneming en de door haar verrichte werkzaamheden. Op 6 juni 2002 is de gevraagde informatie door de NMa ontvangen.

Sinds april 2002 is er door de Vervoerkamer onderzoek verricht naar de acht vervoerbedrijven van de gemeenten die in de Memorie van Toelichting bij het voorstel van de Wp2000 zijn genoemd². Onder meer is bekeken of deze bedrijven gemeentelijke vervoerbedrijven zijn in de zin van artikel 64, tweede of derde lid en in hoeverre deze bedrijven onderworpen zijn aan eerdergenoemd toezicht. Deze brief bevestigt de afronding van dit onderzoek in het geval van Novio en bevat de resultaten daarvan.

I. BETROKKEN ONDERNEMINGEN

Novio is een naamloze vennootschap, opgericht op 30 december 1996 en statutair gevestigd te Nijmegen. Op 1 januari 1997 is de Centrale Vervoersdienst van de gemeente Nijmegen verzelfstandigd en omgezet in Novio. De aandelen van Novio worden sindsdien gehouden door de gemeente Nijmegen. Novio verricht vanaf 1 januari 1997 openbaar vervoer in de stad Nijmegen en dit openbaar vervoer wordt sinds 1 januari 2002 verricht op basis van een concessieovereenkomst met de opdrachtgever "Knooppunt Arnhem Nijmegen". Daarnaast verricht Novio nog andere activiteiten.

¹ alle artikelen die in deze brief staan genoemd, hebben betrekking op de Wp2000, tenzij expliciet anders vermeld

² kamerstukken II 26 456 nr 3, pag. 20

Novio heeft twee dochtermaatschappijen: Novio Techniek BV en Novio Net BV, welke op 1 januari 1997 zijn opgericht. Novio Net BV verricht commerciële vervoersactiviteiten en Novio Techniek BV verricht onderhoudswerkzaamheden voor onder andere Novio.

Verder hebben Novio en haar dochtermaatschappijen sinds 1 april 2002 deelnemingen in drie andere bedrijven: Novio Express BV (een kleinschalig vervoerbedrijf), Novio Stebo BV (een taxicentrale) en Stadsvervoer Nederland BV (een personenvervoerbedrijf).

II. WETTELIJK KADER

In artikel 64 staat in welke gevallen een onderneming een gemeentelijk vervoerbedrijf is. Artikel 69 bepaalt vervolgens aan welke regels een gemeentelijk vervoerbedrijf moet voldoen.

In artikel 64 worden zes soorten gemeentelijke vervoerbedrijven beschreven:

- een dienst of bedrijf van een gemeente (tweede lid, onderdeel a)

Uit de opzet van het tweede lid als geheel volgt dat met de termen “dienst of bedrijf van een gemeente” wordt bedoeld op een onderdeel van de gemeente zonder eigen rechtspersoonlijkheid. Dit wordt bevestigd in het Besluit personenvervoer 2000, onder andere in artikel 21 van dit besluit.

- een vervoerder waarvan een gemeente de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten bezit (tweede lid, onderdeel b, c en d)

Om precies te zijn: het gaat om vervoerders waarvan een gemeente op 1 januari 1996 de meerderheid van de aandelen in het maatschappelijk kapitaal bezat, over meer dan de helft van de aan aandelen verbonden stemmen beschikte of meer dan de helft van de commissarissen dan wel bestuursleden kon aanstellen.

- een dochtermaatschappij van een gemeentelijk vervoerbedrijf (tweede lid, onderdeel e)

Hier gaat het om een vervoerder waarvan een meerderheid van de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten in het bezit is van een (ander) gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in de onderdelen a tot en met d.

- een rechtsopvolger van een gemeentelijk vervoerbedrijf (derde lid)

Hier betreft het de rechtsopvolger van een gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in het tweede lid, echter alleen voor zover het een concessie (van deze rechtsopvolger) betreft voor het verrichten van openbaar vervoer dat op 1 januari 1999 door het oorspronkelijke vervoerbedrijf werd verricht.

Artikel 69 geeft drie regels waaraan gemeentelijke vervoerbedrijven moeten voldoen:

- Scheidingsplicht (eerste lid)

Een gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in artikel 64, tweede lid, onderdelen a tot en met d, mag geen andere werkzaamheden verrichten dan

- openbaar vervoer,
- daarmee in een algemene maatregel van bestuur gelijkgesteld vervoer en
- werkzaamheden die rechtstreeks samenhangen met het verrichten van dit vervoer.
- Bevoordelingsverbod (tweede lid)

Een gemeentelijk vervoerbedrijf mag

- dochtermaatschappijen die zelf ook gemeentelijke vervoerbedrijven zijn (zie onderdeel e van artikel 64, tweede lid)
- zustermaatschappijen die openbaar vervoer, besloten busvervoer of taxivervoer verrichten dan wel werkzaamheden verrichten die daarmee rechtstreeks samenhangen,

niet bevoordelen boven anderen waarmee die vervoerders in concurrentie treden of op andere manieren voordelen toekennen die verder gaan dan in het normaal handelsverkeer gebruikelijk is.

- Jaarlijkse verklaring over naleving bevoordelingsverbod (vijfde lid):

Een gemeentelijk vervoerbedrijf moet jaarlijks een verklaring door een onafhankelijke deskundige (bijvoorbeeld een accountant) laten opmaken, waaruit blijkt of men in het voorafgaande boekjaar voldaan heeft aan het bevoordelingsverbod uit het tweede lid.

Artikel 87, vierde lid regelt de bevoegdheid van de NMa om toezicht te houden op de naleving van artikel 69, eerste en vijfde lid.

III. BEOORDELING

In de eerste plaats dient te worden beoordeeld of Novio een gemeentelijk vervoerbedrijf is in de zin van artikel 64. Van belang hierbij is dat de wetgever bij de totstandkoming van artikel 64 gekozen heeft voor een structuur waarin uitdrukkelijk is omschreven wat onder een gemeentelijk vervoerbedrijf moet worden verstaan.

Na toetsing aan artikel 64 concludeer ik dat Novio geen gemeentelijk vervoerbedrijf is om de volgende redenen:

- Novio heeft eigen rechtspersoonlijkheid en is dus geen dienst of bedrijf van een gemeente. Novio voldoet derhalve niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel a.

- blijkens de wettekst is het criterium of een gemeente op 1 januari 1996 de meerderheid van de aandelen, stemrechten of benoemingsrechten bezat. Aangezien Novio pas op 30 december 1996 is opgericht, kon geen enkele gemeente op 1 januari van dat jaar bedoelde aandelen of rechten in bezit hebben. Novio voldoet derhalve niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel b, c of d.

- de zeggenschap, middels aandelen, stem- of aanstellingsrechten ten aanzien van Novio berust niet bij een ander gemeentelijk vervoerbedrijf als bedoeld in artikel 64, tweede lid, onderdeel a, b, c, of d. om deze reden voldoet Novio eveneens niet aan het gestelde in artikel 64, tweede lid, onderdeel e voldoet (zie artikel 64 tweede lid, onderdeel e)

- aangezien de verzelfstandiging van de Centrale Vervoersdienst van de gemeente Nijmegen op 1 januari 1997 plaatsvond, werd het openbaar vervoer op 1 januari 1999 niet meer door deze dienst verricht. Als gevolg hiervan voldoet Novio niet aan het gestelde van artikel 64, derde lid.

Nu naar mijn oordeel Novio niet voldoet aan één van de criteria als neergelegd in artikel 64 is Novio geen gemeentelijk vervoerbedrijf in de zin van dit artikel. Als gevolg hiervan behoeft Novio niet te voldoen aan het gestelde in artikel 69, Wp2000. De NMa zal geen toezicht houden op de naleving van het eerste en vijfde lid van dit artikel door Novio.

Wellicht ten overvloede wordt opgemerkt dat ook de dochtermaatschappijen van Novio, Novio Techniek BV en Novio Net BV, evenals de bedrijven waarin zij deelnemingen hebben, te weten: Novio Express BV, Novio Stebo BV en Stadsvervoer Nederland BV, geen gemeentelijke vervoerbedrijven zijn in de zin van artikel 64. Ook zij hoeven niet te voldoen aan het gestelde in artikel 69.

Uiteraard zal de NMa wel toezicht blijven houden op naleving van de Mededingingswet door de hiervoor genoemde bedrijven.

IV. CONCLUSIE

De NMa zal geen toezicht houden op de naleving van artikel 69, eerste en vijfde lid, Wp2000 door Novio of één van haar dochtermaatschappijen.

Ik heb het Ministerie van Verkeer en Waterstaat inmiddels van bovenstaande op de hoogte gesteld.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen of opmerkingen hebben, dan kunt u contact opnemen met de heer M.L.A. Kouwenhoven (telefoon: 070 – 330 13 09).

Hoogachtend,

A.W. Kist

Directeur-generaal van de Nederlandse Mededingingsautoriteit